

YÜCE KUR'ÂN'IN ÇAĞDAŞ TEFSİRİ (6)

(...dünden devam)

Meleğin, ilâhî mânâları insan sözü kalıplarına döküp Allah adına indirmesini, şöyle bir misalle anlatabiliriz: Vahiy meleği, tıpkı bir sekreter gibi, Allah'ın murâdettiği mânâları, peygamberin kalbine indirmektedir. Pâdişah fermanı bizzat kendisi yazmaz. Irâdesini sekreterine bildi-rir:

– Falan vâlîye şunları yazacaksın, filan kent halkına şu ta'limâtı bildireceksin... gibi.

Sekreter, pâdişâhın emrettiği biçimde fermanı yazar. Bu bir dikte değil, pâdişâhın isteğinin, sekreter tarafından kaleme alınmasıdır. Sekreter, yazdığı pâdişâh irâdesini, pâdişâhın mührünü de vurarak veya pâdişâha, onaylatarak, istenilen yerlere gönderir.

Yahut pâdişâh, bir kente vâlî olarak atadığı kişiye bir elçi gönderir. Ona direktiflerini yazılı olarak vermez de, sözlü olarak anlatır:

– Gideceksin, ona şunları yapmasını söyleyeceksin, der.

Elçi gelir, pâdişâhın isteklerini kendi sözleriyle vâlîye anlatır:

– Pâdişâhımız, şunları şunları yapmanızı; şunları, şun-ları da yapmamanızı buyuruyor. Bu buyruklarını tuttuğu-nuz takdirde pâdişâhımız sizi şöyle ödüllendirecek-tir. Ama buyruklarını tutmaz da aykırı işler yaparsanız, sizi cezâlandırarak, hapsedecektir, der.

Ve öğüt için eskilerden, pâdişâhın, eski vâlîlere gönder-diği yasa ve direktiflerden örnekler, onlara karşı gelenlerin sonucunu bildiren hikâyeler anlatır.

İşte vahiy meleği de tıpkı bir sekreter gibi, İlâhî mânâları, peygamberlerin konuştuğu dil kalıplarına (Arapça, İbranîce veya herhangi bir dilin kalıplarına) dökerek onlara verir. İlâhî mânâları söz kalıplarına dök-mesi, onları Allah düzeyinden (yani Allah'tan) insanların kavrama düzeyine indirmesidir. Kur'ân, Allah'ın buyruğu ile indirildiği için Allah'ın fermanı, O'nun indirmesi, ama melek tarafından insan düzeyine indirildiği için de meleğin sözüdür. Yani **bir bakımdan Kur'ân, Allah'ın kelâmı, fermânı, bir bakımdan da meleğin sözüdür.**

Kelâm, İlâhî düzeydeki fermanı,

hadîs

ve

kavl

(söz) ise melek-insan düzeyindeki sözü temsîl eder.

Bundan dolayıdır ki sekreter melek çoğu kez, *“Allah dünyayı yarattı, işi düzenledi, meleklerle emretti, şöyle bu-yurdu...”* şeklinde ifadelerle

Allah'tan üçüncü şahıs olarak söz ederken, bazen de kendisi aradan çıkmakta, sözü bizzat Allah düzeyinden söylemektedir:

“Biz, Nûh'a ve ondan sonra gelen peygamberlere vahyettiğimiz gibi, sana da vahyettik.”

(

Nisa: 98/163)

,
“Sizi yarattık, sonra size biçim verdik, sonra da meleklerle: ‘Âdem'e secde edin!’ dedik; hepsi secde ettiler, yalnız İblîs etmedi, o secde edenlerden olmadı.

(Allah)

buyurdu: ‘Sana emrettiğim zaman seni secde etmek-ten alıkoyan nedir?’ (İblîs): ‘Ben, dedi, ondan hayırlı-yım. Beni ateşten yarattın, onu çamurdan yarat-tın’.

” (

A'râf: 39/11-12)

(devamı yarın..)